

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל כא"ב תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים
גף השכלה

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה: חורף תשס"ט, 2008-2009
היקף הבחינה : שתי יחידות לימוד
מספר שאלון : 990202

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

ת ש ו ר ת

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה : שלוש שעות
ב. מבנה השאלון ומפתח הערכה : בשאלון זה שלושה חלקים :
פרק ראשון (4x10) - 40 נקודות
פרק שני (5x10) - 50 נקודות
פרק שלישי (5x2) - 10 נקודות
סה"כ - 100 נקודות

- ג. חומר עזר מותר לשימוש : אין
ד. ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות לנבחנים ולנבחנות כאחד.

ה. מלאו את הפרטים הבאים :	פרטי מרכז ההשכלה :
מספר נבחן/ת : _____	שם המוסד : _____
שם נבחן/ת : _____	שם היישוב : _____
שם משפחה פרטי	שם מרכז הבחינה : _____
מס ת.ז. <input type="text"/>	

הדבק מדבקת נבחן	הדבק מדבקת שאלון
-----------------	------------------

ב ה צ ל ח ה !

שם המעריך: _____
ציון הבחינה: _____

חלק ראשון (40 נקודות)

קרא את הקטע הבא והשב על ארבע מתוך השאלות 1-5

“עיתונות תחת אש”

מתוך סיקור כנס עיתונאים שנושאו “עיתונות תחת אש” כפי שהובא ע”י איתמר ב”ז.

העיתונאי צדוק יחזקאלי מ'ידיעות אחרונות', שנפצע קשה במהלך סיקור הפלישה הרוסית לגיאורגיה, אמר בכנס: "זה לא חלום שלי לחזור לאזורי מלחמה, אני לא אוהב לראות דם והפצצות, אבל אני חושב שאנחנו העיתונאים חייבים להיות שם, כי אין תחליף לדיווח מהשטח עצמו". יחזקאלי, שהגיע למפגש בכיסא גלגלים, סיפר איך נפצע וניצל "היה שם כתב הולנדי, שלמרות שחברו מת לנגד עיניו, ולמרות שהוא הכיר אותי אולי ארבע-חמש שעות, עשה הכול כדי לחלץ אותי תחת אש. אלמלא הוא עשה את המעשה הזה, אני לא הייתי כאן". לדבריו, שני כתבים בריטים עמדו מן הצד ולא עשו דבר להצלתו. "לדעתי, התמונות שאתם ראיתם, שמובילים אותי משם פצוע, היו התמונות שהם צילמו". רון בן-ישי, שקיבל צל"ש על סיוע, שהעניק לחיילים ישראלים, כשיצא לחצי האי סיני כדי לסקר את מלחמת יום כיפור, סיפר כי גם אז היו מקרים של עיתונאים בריטים שלא סייעו לפצועים. בן-ישי אמר: "אני קבעתי לעצמי סדר עדיפויות: קודם כל אני בן אדם, אחר-כך ישראלי ויהודי, ואחר-כך עיתונאי. את מה שעשיתי במלחמת יום כיפור עשיתי גם בקפריסין. דייוויד רובינגר [הצלם], שהיה איתי שם, יספר לך שחילצתי חייל יווני שנפצע מאש הטורקים". איתי אנגל אמר כי למרות רצונם הטוב, לעתים קרובות עיתונאים לא יכולים לעזור לנפגעים – בין השאר בגלל שעזרה לצד אחד בסכסוך יסמן אותם כתומכיו, והצד השני יראה בו אויב שמותר לירות בו. כדוגמה הביא אנגל סרט וידיאו שצילם באפגניסטן, שמראה איך מכים וגם יורים על עיתונאים, שניסו להגן על אזרחים שהועמדו לדין במשפטי שדה, והיו צפויים לעונש מוות. "אנשים יכולים להגיד, 'ראית בן-אדם שהולך למות ולא עזרת לו', אבל מי שלא בשטח לא מבין", אמר אנגל.

השאלות

1. מי הציל את העיתונאי צדוק יחזקאלי?
2. לפי סדר העדיפויות של העיתונאי רון בן ישי, האם אפשר לומר, שבמקרה של צדוק יחזקאלי, כל העיתונאים שהיו במקום פעלו נכון?
3. לפי דבריו של איתי אנגל, האם עיתונאי חייב תמיד לעזור למי שחייו בסכנה?
4. האם בעקבות פציעתו חושב העיתונאי, צדוק יחזקאלי, שמיותר לשלוח עיתונאים למקום שנשקפת סכנה לחייהם? מה בדיוק אמר בעניין זה?

5. אם העיתונאים הבריטים היו עוזרים לצדוק יחזקאלי, לא היו לנו תמונות מהאירוע. אז אולי בכל זאת הם פעלו כשורה, כשבחרו לצלם את האירוע במקום להגיש לו עזרה? מה דעתך בעניין זה? יש לנמק את התשובה.

פרק שני (50 נקודות)

ענה על חמש מתוך השאלות 6-13.

6. תוכניות מציאות (ריאלטי)

תכנית 'האח הגדול' זכתה ברייטינג גבוה במיוחד.

א. הסבר שני מאפיינים המתאימים להגדרה של התוכנית "האח הגדול"

כ'תוכנית מציאות'. (6 נק')
ב. הסבר מהו רייטינג. בתשובתכם הציגו את מטרות הרייטינג. (4 נק')

7. חמשת המ'

א. מנה את חמשת המ' של התקשורת. (5 נק')

ב. חבר ידיעה שיש בה כל המרכיבים אליהם מתייחסים חמשת המ'. (5 נק')

8. אירוע מדיה

נאום הניצחון של ברק אובמה, אחרי שנודע שניצח בבחירות בארה"ב, היה אירוע מדיה.

א. ציין שלושה מאפיינים של אירוע מדיה, שהתקיימו באירוע זה. (6 נק')

ב. לאיזה סוג, מתוך שלושת הסוגים של אירועי מדיה, שייך האירוע? (4 נק')

9. תעמולת בחירות

א. ציין מאפיין של תעמולת בחירות הוגנת. (5 נק')

ב. ציין מאפיין של תעמולת בחירות לא הוגנת. (5 נק')

10. תפקידי התקשורת

לפניך שמות של חמש תוכניות טלוויזיה. כתוב ליד כל אחת מהתוכניות את התפקיד שממלאת הטלוויזיה כשהיא משדרת אותה תוכנית.

- א. האח הגדול (2 נק') (2 נק')
- ב. עובדה (2 נק') (2 נק')
- ג. פרסומות (2 נק') (2 נק')
- ד. מהדורת חדשות (2 נק') (2 נק')
- ה. תעמולת בחירות (2 נק') (2 נק')

11. מפת התקשורת בישראל

- א. ציין שמותיהם של שני עיתונים יומיים בישראל. (4 נק')
- ב. ציין שמותיהם של שני ארגוני תקשורת אלקטרוניים בישראל. (4 נק')
- ג. איזו משפחה מחזיקה בעיתון הגדול במדינה? (2 נק')

12. מודל כספי להתפתחות המדיה

- א. איך הסתגל הקולנוע להופעת הטלוויזיה? (6 נק')
- ב. באיזה שלב בהתפתחות המדיה נמצא המחשב? (4 נק')

13. תקשורת ודמוקרטיה

- א. ציין בשמם של שלושה מרכזי כוח עליהם צריכה התקשורת לפקח. (6 נק')
- ב. ציין שתי זכויות הכלולות בחופש הביטוי. (4 נק')

פרק שלישי

הגדרות. יש להגדיר 5 מתוך 8 המושגים הבאים (14-21, לכל הגדרה 2 נקודות, סה"כ 10 נקודות):

14. עיתונות צהובה

15. צנעת הפרט

16. הדלפה

17. סְקוּפּ

18. הכפר הגלובלי

19. אובדן הילדות

20. רדיו פיראטי

21. הצלבת מידע

בהצלחה!